

Izglītības un zinātnes ministrija

VALSTS IZGLĪTĪBAS SATURA CENTRS

IZM, 05.12.2013.

Informatīvais ziņojums

par veiktajiem grozījumiem normatīvajā regulējumā un praktiskās sagatavošanās rezultātiem elektronisko mācību līdzekļu (tai skaitā darba burtnīcām) nodrošinājumam un pieejamībai skolēniem, sākot ar 2013./2014.mācību gadu

1. Plānošanas dokumenti

1.1. Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020.gadam

1.2. Valdības rīcības plāns (MK 16.02.2012. rīkojums Nr.84 «Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai»)

1.3. Izglītības sistēmas informatizācijas programma „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas izglītības kvalitātei” Programma 2007. – 2013. gadam (apstiprināta ar MK 20.10.2006. rīkojumu Nr.812)

2.1. Situācijas raksturojums (2008 - 2013)

- **Atšķirīgs izglītības iestāžu nodrošinājums** ar mācību līdzekļiem, t.sk. e-mācību līdzekļiem.
- **Nepietiekams finansējums.** Mācību literatūras iegādei jānodrošina ne mazāk kā 7 Ls uz 1 izglītojamo un pedagogu gadā.
- **Pašvaldību finansējums atšķirīgs.**
- **Mācību literatūru pērk vecāki.**
- **No valsts budžeta piešķirtais finansējums** (uz 1 izglītojamo):
 - 2008.gadā – 3,87 Ls; 2010.gadā – 0,69 Ls; 2011.gadā – 0,72 Ls;
 - 2012.gadā – 3,43 Ls; 2013.gadā – 8,15 Ls.
 - 2014.gadā piešķirti kopā 3 222 674 Ls (4 585 452 euro).
 - Patlaban viena pamatskolas mācību grāmata maksā vidēji 5,19 Ls; vidusskolas mācību grāmata – vidēji 6,19 Ls. Cenas aug.

2.2. Grozījumi normatīvajā regulējumā

Grozījumi Izglītības likumā:

- 1) paplašināts **termina «mācību līdzekļi» skaidrojums** (*1.panta 12⁴ punkts*);
- 2) precizēta **pašvaldību kompetence** mācību līdzekļu nodrošināšanā (*17.panta 23.punkts*);
- 3) precizēta **valsts kompetence** mācību līdzekļu nodrošināšanā (*60.panta trešā prim daļa*);
- 4) noteikts **vecāku** (personu, kas realizē aizgādību) **pienākums** savu materiālo iespēju robežās nodrošināt sava bērna izglītošanai nepieciešamos individuālos mācību piederumus (*58.panta trešā daļa*);
- 5) noteiktas **izglītības iestādes padomes tiesības** lemt par to, kādus individuālos mācību piederumus nodrošina izglītojamo vecāki (personas, kas realizē aizgādību) (*31.panta trešās daļas 5.punkts*)

2.2. Grozījumi normatīvajā regulējumā

<u>Mācību līdzekļu veids</u>	<u>Kompetence (finasētājs)</u>
Mācību literatūra	valsts
Metodiskie līdzekļi	valsts
Papildu literatūra	pašvaldība; valsts (uzziņu literatūra)
Uzskates līdzekļi	pašvaldība
Didaktiskās spēles	pašvaldība
Digitālie mācību līdzekļi un resursi	valsts; pašvaldība
Izdales materiāli	pašvaldība
Mācību tehniskie līdzekļi	pašvaldība
Mācību materiāli, iekārtas, aprīkojums	pašvaldība
Individuālie mācību piederumi	vecāki

2.2. Grozījumi normatīvajā regulējumā

Izstrādāti jauni MK noteikumi

- MK 17.09.2013. noteikumi Nr. 893 «Kārtība, kādā valsts un pašvaldības organizē un finansē mācību līdzekļu izdošanu un iegādi izglītības iestādēm»;
- MK17.09.2013. noteikumi Nr. 894 «Kārtība, kādā izvērtē un apstiprina mācību literatūras atbilstību valsts pamatizglītības standartam un valsts vispārējās vidējās izglītības standartam»

(3.2.) Mācību līdzekļu un to satura nodrošinājums

(3.2.1.) Decentralizēts nodrošinājums

IZM piešķir līdzekļus valsts, pašvaldību un privātajām izglītības iestādēm valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām, pamatzglītības un vispārējās vidējās izglītības valsts standartiem atbilstošas mācību literatūras, metodisko līdzekļu, papildu literatūras (uzziņu literatūras) un digitālo mācību līdzekļu un resursu (elektronisko izdevumu) iegādei. Izglītības iestādes mācību līdzekļus pērk brīvajā tirgū vairumtirdzniecībā (ar cenu atlaidēm). Elektroniskos mācību līdzekļus var pirkt kā precī (CD vai citā fiziskā formātā) vai kā elektronisku pakalpojumu (e-grāmatu).

(3.2.2.) Centralizēts nodrošinājums

IZM (VISC, LVA u.c.) un citas institūcijas par valsts vai citiem līdzekļiem organizē jaunu mācību līdzekļu izstrādi vai jau izdotu mācību līdzekļu centralizētu iepirkumu un nodod tos izglītības iestādēm bez maksas vai publicē internetā, nodrošinot izglītības iestādēm bezmaksas pieeju.

(3.3.) Pedagogu IT kompetences

- Pedagogu digitālās prasmes ir atšķirīgas.
- Pedagogi tās pilnveido IZM tālākizglītības programmās. Laikā no 2009.gada līdz 2013.gada 1.jūnijam IT prasmes ir pilnveidojuši **8211 pedagogi**.
- Pedagogu IT kompetenču pilnveide jāturpina, galveno uzmanību pievēršot IT apmācībai konkrētā digitālajā vidē, jāizstrādā pedagogu digitālās pratības kritēriji.

(3.4.) Digitālās mācību vides nodrošinājums

- IZM līdz 2014.gada 1.septembrim ir plānojuši attīstīt un uzturēt trīs izglītības informācijas sistēmas („viis.lv”, „vpiis.lv” un „skolas.lv”), nodrošinot e-pakalpojumu pieejamību 100% izglītojamo un pedagogu.
- ERAF skolu informatizācijas projekta 1.kārtas ietvaros 114 pašvaldību 672 izglītības iestādēs un to struktūrvienībās ir uzstādīti 10 827 stacionārie datori, piegādāti 977 portatīvie datori un 481 multimediju komplekts, kura sastāvā arī ir portatīvais dators.
- Ir pabeigts darbs pie portāla „skolas.lv” 2.kārtas izveides. Portāls nodrošinās 20 e-pakalpojumu veidus, t.sk. elektronisko mācību līdzekļu izvietojumu.
- Plānota portāla «skolas.lv» nodošana VISK tiešā administrēšanā.

(3.5.) Autortiesības

- Drošu elektronisko mācību līdzekļu izstrādei un izmantošanai ir nepieciešams pilnveidot pedagogu u.c. izglītības darbinieku zināšanas un izpratni par autortiesībām.
- VISC ir organizējis juridiska skaidrojuma «Skaidrojums par autortiesību un blakustiesību objektu izmantošanu mācību procesā» sagatavošanu un tas ir publicēts VISC mājaslapā (www.visc.gov.lv)
- Izteikts priekšlikums Kultūras ministrijai (KM) iekļaut IZM pārstāvi un Mācību grāmatu izdevēju asociācijas pārstāvi KM darba grupā, kas izveidota Autortiesību likuma normu izvērtēšanai un nepieciešamo grozījumu izstrādei.

(4.) Turpmākie uzdevumi

- Nodrošināt valsts budžeta līdzekļu racionālu un efektīvu izmantošanu mācību līdzekļu, t.s. elektronisko mācību līdzekļu, izdošanai un iegādei:
 - **mācību līdzekļu iegādei decentralizēti**, t.i. , mērķdotācija pašvaldībām mācību līdzekļu iegādei (2014.gada IZM budžetā šim mērķim iedalītais finansējums ir **3 222 674 latu** (4 585 452 euro) apmērā). Šādu finansējumu IZM plāno saglabāt arī turpmākajos gados.
 - **centralizēti**, t.i. , par valsts vai ES fondu līdzekļiem organizēt jaunu mācību līdzekļu izstrādi vai jau izdotu mācību līdzekļu iepirkumu, mācību līdzekļus nododot izglītības iestādēm bez maksas vai publicējot tiešsaistē. Viena elektronisko mācību līdzekļu komplekta izstrāde vienā mācību priekšmetā vienai klasei izmaksā vidēji **20 000 latu** (28457euro)

IZM VISC

Valņu iela 2, Rīga

visc@visc.gov.lv

www.visc.gov.lv